

Jure Zečević

Ikona u liturgijsko-kultnom kontekstu

Ikona, u svojoj pojavnosti, integralno je djelo kojemu se može pristupiti i koje se može analizirati pod različitim kriterijskim vidovima: teološkim i liturgijsko-kultnim, povijesnim i dokumentarnim, likovnim i estetskim, praktičnim i edukativnim... - sve do ekonomskog i komercijalnog. Iz članka biva vidljivo da bilo koji pojedinac, ma koliko bio stručan na pojedinom području, neće moći kompletno i kompetentno pokriti sve te brojne vidove i da je fenomenu ikone najprimjereniji multidisciplinarni pristup, premda će i tada biti nemoguće sasvim obuhvatiti kako samu ikonu, tako još i više samo subjektivno doživljavanje i interpretiranje ikone kod njezinih motritelja. To u praksi rezultira posljedicom da je govor o ikoni i njezinom značenju praktično neiscrpan. Ovaj rad se stoga ograničuje na istraživanje i osvjetljivanje liturgijsko-kulturne dimenzije ikone. Premda su poradi integralnog razumijevanja ikone svi vidovi i pristupi legitimni i dobrodošli, rad kao primarni pokazuje upravo teološki liturgijsko-kulturni vid. Očituje se da je ta dimenzija u procesu nastanka ikone trajno prisutna, primjerice: i kada je u pitanju motivacija za stvaranje ikone, i kod ikonopisca i kod eventualnog naručitelja, i kada je u pitanju njezina veličina i forma, a osobito kada je u pitanju njezin sadržaj i njezina poduka i poruka, odnosno njezino motrenje... U tom se primarnom kontekstu ikona motri i vrednuje ponajprije kao više ili manje uspio medij i(li) instrument povezivanja stvorenja i Stvoritelja, vremenitoga i vječnoga, materijalnoga i duhovnoga, ljudskoga i božanskoga.